

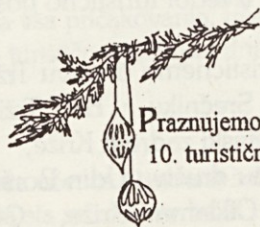

MOSTOVI

NANA JE

ŠOLSKO LETO
1994/95

Vabimo vas
na TURISTIČNO GOSTINSKI DAN
v soboto 28. maja ob 10. uri
v osnovni šoli
Kokrškega očeta Križe

Praznujemo jubilejni
10. turistično gostinski dan

10. TURISTIČNO
GOSTINSKI
DAN

7. TURISTIČNO-
GOSTINSKI DAN

ŽIVLJENJE JE PRAZNIK

V Osnovno šolo Križe Vas vabimo
3. junija 1995 ob 10. uri.

Predstavljamo Vam
DOMACE OBRTI
IN JEDI

Za desetletno finančno in mentorsko pomoč pri vzgoji mladih za življenje se vodstvo, pedagogi in učenci Osnovne šole Križe podjetju Živila srčno zahvaljujemo.

Prijatelji smo postali, ker merite pomembnost ljudi po njihovem prizadevanju, ne po letih, in veste, da je šola lahko prijazna le toliko kot družba, v kateri živi.

Vaši slogani so tudi naše vodilo :

V VOLJI JE POT.

KER VEMO, KAM GREMO, BOMO TJA TUDI PRIŠLI.

Za vsestransko pomoč pri organizaciji in izvedbi turistično gostinskih dni se zahvaljujemo še :

- Krajanom Križev, · Občini Tržič, · Turističnemu društvu Tržič, · Turistični zvezi Gorenjske,
- Komunalnemu podjetju Tržič, · G.Ladu Srečniku, · BPT Tržič, · PEKU Tržič, · Lepenki Tržič,
- Mlekarni Kranj, · ŽITU Ljubljana, · Kmetijski zadrugi Križe, · Aktivu kmečkih žena Križe, Lom,
- Keramičarstvu Golob - Tržič, · Lovskemu društvu Udin Boršt, · Vrtnarstvu Valjavec - Hudo,
- Cvetličarni Resa - Naklo, · Cvetličarni Ciklama - Križe, · Cvetličarni Iris -Tržič, · Cvetličarni Danica -Tržič, · Tiskarstvu Uzar -Tržič, · Tiskarstvu Kalan iz Seničnega,
- Papirnici Lari -Trgovski center Deteljica,
- Jerneju Kosmaču, samostojnemu kulturnemu delavcu v Tržiču, · Gorenjskemu muzeju Kranj,
- Svečarstvu Knep Tržič, · G.Branetu Bandlju,
- in vsem ostalim podjetjem, ustanovam in posameznikom.

Z ROKO V ROKI S SPONZORJEM

Živila Kranj, sponzor turistično gostinskih dni na OŠ Križe, ne potrebuje obsežne predstavitve, saj ste krajan našega območja njihovi stalni gostje in kupci. Njihovi poslovni partnerji pa smo v nekem pogledu tudi učenci in delavci šole, zato nam dovolite, da napišemo nekaj podatkov o tej trgovski in gostinski družbi in spregovorimo o našem desetletnem sodelovanju.

Od ustanovitve 1953. leta širi podjetje svoje dejavnosti od veleprodaje, maloprodaje na gostinstvo in turizem. Kljub veliki konkurenci tujih firm in številnih novih družinskih trgovskih podjetij je bila realna rast prometa v letu 1994 kar 6 %. K uspehu ni vodila le ena pot, ampak je stkan iz 1000 niti, kolikor je zaposlenih, ki jih povezuje znanje, optimizem in volja do dela.

Zavedajo se, da so ljudje vrednota, zato na nove, ustvarjalne načine flakujejo temelje svoje prihodnosti.

Ena takih inovativnih oblik je povezovanje dela njihovih strokovnjakov z delom pedagogov in učencev osnovne šole. Danes lahko s ponosom rečemo, da to ni bil le enkrat, reklamni dogodek, saj korenine segajo v leto 1986.

27. maja so se pobudi Turističnega društva Tržič, da se pri mladih poveča poklicno zanimanje za delo v gostinstvu, odzvale vse tržiške šole ter tri gostinske organizacije : Živila, Kompas in Petrol, ki so prevzele pokroviteljstvo.

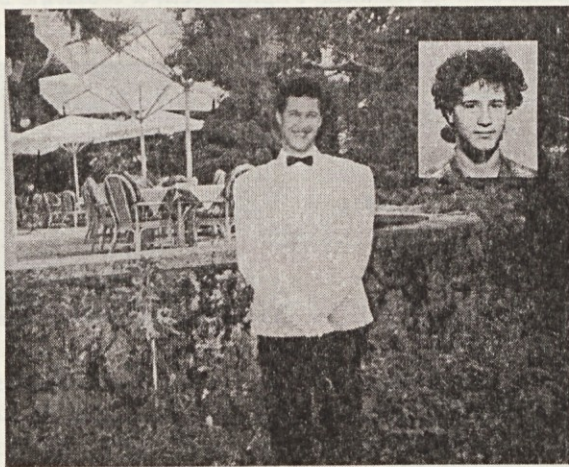
Na Osnovni šoli Križe so strokovniki Živil skupaj z učenci višjih razredov pripravili prireditev z naslovom Koktajl party in postregli zelo veliko gostov.

Uspeh in odziv pri krajanih sta presegla vsa pričakovanja, učenci so bili nad tako obliko pouka navdušeni in to so bili dovolj tehtni razlogi, da so turistično gostinski dnevi postali tradicionalni.

Bojan Hladnik in Damjan Štefe sta bivša učenca Osnovne šole Križe. Sodelovala sta na turističnih dnevih, kjer je bilo zaradi njune spretnosti videti, da sta se rodila v belih rokavicah. Povedala sta :

Že v rosnih letih sem se rad igral natakarka. K moji poklicni odločitvi je veliko pripomoglo tudi sodelovanje pri vseh dejavnostih gospodinjskega pouka. Pred desetimi leti pa so na šoli v Križah pričeli s turističnimi dnevi, pri katerih sem z veseljem sodeloval in užival v strežbi. Po končanem osmem razredu sem se vpisal na gostinsko šolo na Bledu, jo uspešno končal in se zaposlil kot natakarkar.

Odkar pomnim, sem imel željo postati kuhar. Joj, kako sem želel sodelovati na turističnem dnevu, ki je vsako leto na šoli! V petem razredu se mi je ta želja uresničila. Dobil sem bel predpasnik, belo kapo. Pripravljaj sem solato, delal pice, pekel palačinke in to v treh ponvah naenkrat. Ja, res je bilo super ! Bil sem navdušen nad kuharskim poklicem. To danes tudi sem v gostišču Smuk. Lahko rečem, da so tudi turistični dnevi na naši šoli v Križah pripomogli k tej odločitvi.

Bojan Hladnik

Damjan Štefe

ŽIVILA KRANJ

trgovina in gostinstvo, d.d.

Naklo, Cesta na Okroglo 3

telefon: (064)47-122, telefax: 47-238, pošta 64202 Naklo Slovenija

PODROČJE B P S, sektor GOSTINSTVO IN TURIZEM

OSNOVNA ŠOLA
KRIŽE

BPS/GT-213

64294 KRIŽE

Naklo, 17. maj 1995

OB 10.- JUBILEJNEM GOSTINSKO TURISTIČNEM DNEVU KRIŽE 95

Namen sodelovanja naše delniške družbe na gostinsko turističnih dnevih je bil predvsem veliko pomanjkanje učencev - študentov, za poklic kuhar, natakar, pa tudi trgovec. V kranjski in tržiški občini pa je bilo to pomanjkanje še posebno občutiti, zato smo na pobudo Osnovne šole Križe leta 1985 pripravili skromen gostinsko turistični dan. Skupaj z mentorji, ravnateljem smo iskali primerno obliko dela, ki bi vzpodbudila učence k odločanju za omenjene poklice.

Po letu 1990 se je marsikaj spremenilo pri zaposlovanju in štipendiranju. Naša delniška družba pa še vedno, predvsem zaradi pripravljenosti ravnatelja, gospe Božene in celotnega šolskega kolektiva sodeluje in bo sodelovalo pri organiziranju vsakoletne prireditve.

Želimo še naprej sodelovati k promociji šole, kraja, gostinstva, predvsem pa trgovske dejavnosti, kot zelo pomembne za nadaljnji razvoj turizma na tem območju.

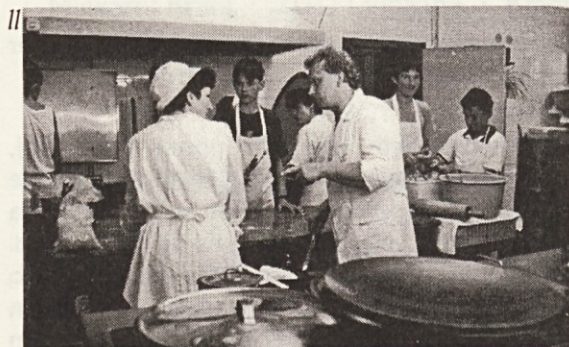
Vsem krajanom, učencem, delavcem šole, mentorjem želimo uspešno nadaljevanje organizacije vsakoletnega gostinsko turističnega zbora.

Pomočnik direktorja družbe
za področje B P S

PETER ZAVRŽ
Ze jmy

ŽIVILA KRANJ
trgovina in gostinstvo, d.d.
Naklo, Cesta na Okroglo 3

4

“Kuhar ne boš,“ so mi rekli

Že od nekdaj sem občudoval mamico, kako se vrti okrog štedilnika. Večkrat sem jo gledal pri kuhi in si skušal zapomniti, kaj vse potrebuje.

Neko popoldne, ko sem bil sam doma, sem si naredil kuharsko kapo, okrog pasu zavezal predpasnik in si veselo zavihal rokave. Odločil sem se, da bom naredil piščanca po dunajsko in pomfrit. Že pri lupljenju krompirja sem imel toliko preglavic, da bi kmalu obupal. V skrinjo sem šel po zamrznjenega piščanca in tu sem se srečal z nasled-

njo težavo, kako ga odmrzniti. V glavi se mi je posvetila čudovita misel! Šel sem v kopalnico, vzel sušilec za lase in pričel sušiti piščanca. Tako je bila tudi druga težava dobro opravljena. Ko sem pogledal v kuharsko knjigo, je pisalo, da moraš piščancu odstraniti kosti. Po velikih naporih sem ga razkosal. Pripravil sem si sestavine za paniranje, torej moko in drobtine. Prižgal sem plin, v posodo nalil olje, ki ga je bilo pol preveč, in nato posodo pristavil nad ogenj. Ponagajalo mi je že pri drobtinah, ker se na noben način niso hotele prijeti na pomokano meso. “Pa kaj bi se ukvarjal s tem!” sem rekel in meso dal v olje, nato pa nanj stresel drobtine. Ko veselo pečem meso, začne čudno smrdeti. Joj, moj krompir je bil že čisto črn in tudi meso bi šlo kmalu po tej poti, če ne bi s pomočjo rokavice odstavil vročo posodo. Ko sem se zopet zazrl v knjigo, sem ugotovil, zakaj se drobtine niso hotele prijeti na meso. Uganete, kaj sem pozabil? Seveda, jajca! Po napornem delu je bila kuha pri koncu. Pripravil sem pogrinjek. Ni trajalo dolgo, ko je zazvonilo. Na vratih sem zagledal mamo, očeta in sestro. Iz kuhinje so se širile čudne vonjave, zato so me starši že na vratih zasliševali, kaj sem ušpičil. Jezik sem držal za zobmi in starše povabil k mizi in jim postregel. Ko smo jedli krompir, se je slišalo glasno hrustanje prepečenega krompirja, pri mesu pa smo si skoraj polomili zobe. Obkrožali so me skremženi obrazi.

Sicer so bili zadovoljni, da sem skuhal, a so mi vseeno rekli: “Kuhar pa ne boš.”

Matjaž Cerkovnik, 6.b

LETO 1988

Tretji turistično gostinski dan v Križah

Ko šola postane restavracija

Križe pri Trzinu, 28. maja — Če je šola najpomembnejša priprava mladim na življenje, potem se Trzinčanom ni bati, da bi čez leta ostali brez dobrih gostin, brez restavracij in brez dobrih kuharjev. Na osnovni šoli Kriškega odreda v Križah je namreč takšno zanimanje učencev za delo v gostinskem krošku, da morajo vsako leto pošteno premisliti, kam bodo dali prednost pri učenju gostinskih spretnosti.

Hes živahno je bilo v soboto dopoldne v osnovni šoli v Križah. Že pri vhodu se je ustavilo veliko obiskovalcev, ki se kar niso mogli odrgati od malčkov iz

vrta, ki so z drobnimi prstki mesili testo. Z modelčki so oblikovali rožice, zvezdice, lunce in še marsikaj drugega. Tovaršica pa je pekače zlagala v pečico, da smo kasneje obiskovalci lahko poskusili, kakšne piškote znajo

speči najmlajši slaščičarji.

V veliki učilnici v pritličju šole je bila urejena prava restavracija. V njej so stregla mlada dekleta in fantje, učenci gostinskega kroška kriške šole. Na mizah so bili jedilniki, na katerih so bile zapisane same domače jedi: masovnik s kislim mlekom, piljčni štruktji in zelena solata, trška bržola, kmečki krožnik, drobnjakova potica s skuto, pa pehtranova potica in druge jedi. V kuhinji so učenci s pomočjo kuharjev iz Živil skrbeli, da je

bilo vse tako, kot je potrebno v prvi restavraciji.

»Vsako leto se na naši šoli za gostinski krošek prijavi, toliko učencev, da imamo veliko dela, da za sodelovanje v kroških izberemo res tiste, ki se zanimajo za gostinske poklice. V sitem razredu jih naučimo prvih spretnosti, do osmega razreda pa znajo že marsikaj, od priprave pogrnjov, do kuhanja in strelbe. Zadovoljni smo, da se vsako leto nekaj let učencev vpiše v srednjo gostinsko šolo. Veliko k temu pripomore tudi zdaj že tradicionalni turistično gostinski dan na naši šoli, ki smo ga letos pripravili že tretjič. Kuharji in natakarji Živil učenec pomagajo pri pripravi in strelbi jedi, tako

Dekleta niso skoparila s prijaznostjo, ki jo pri gostincih včasih tako pogrešamo...

na se učenci še bolj navdušijo za te poklice, pravi mentorica go-

stinskega kroška na šoli, Božena Perko.

Turistično gostinski dan pa ni le dan učencev šole v Križah, saj na prireditvi sodelujejo tudi učitelji, v šolo pa pridejo številni obiskovalci in starši, ki opazujejo svoje otroke, kako jih stregajo s sobotnim kosilom. Letos so se učenec pridružil tudi članice aktivne kmečkih žena, ki so pripravile razstavo pozabljenih kmečkih jedi. V sodelovanju s vrtnarji in Kmetijsko zadrugo so pripravili razstavo zelenjav in dišav, učenci osnovnih šol iz pobratenege Zavrčja pa so pomagali pripraviti kulturni program ob začetku prireditve.

V. Stanovnik
Foto: G. Šimk

LETO 1990

Franc Erjavec, Živila, vodja restavracije Park v Kranju: »Sedem nas je iz Živil za mentorje. Otroci so zelo delavni in iznajdljivi, tako v kuhinji kot v strelbi, seveda svoji starosti primerno. Naša dolžnost je, da sodelujemo, če le najdemo šolo in otroke, ki so

pripravljani kaj takšnega organizirati. Danes smo se dogovorili, da bo postal gostinsko-turistični dan v osnovni šoli Kriškega odreda Križe tradicionalen. Otrokom moramo gostinski poklic približati na pravi način, da se mu priljubijo. Če bi bilo takih dni več, ko bi ga imelo vsako večje mesto vsaj v eni šoli sem prepričan, da bi pri nas ne manjkalo kuharjev in natakarjev. Rad bi, da bi kaj takšnega pripravili vsaj v eni kranjski šoli. Pohvaliti moram učitelje v osnovni šoli v Križah, ki so prav vsi, z ravnateljem vred pripravljeni žrtvovati svoj prosti čas za takšno prireditev. Dela in skrb ni malo, je pa zadovoljstvo večje, če uspe.«

D. Dolenc

Praktično delo več nauči

Učenci kriške šole so za gostinsko-turistični dan postali natakarji in kuharji, šolska jedilnica pa je postala restavracija z več zvezdicami

KRIŽE, 28. maja — »Veseli smo bili pobude novega ravnatelja kriške šole, da zainteresiramo mlade za poklice v gostinstvu in turizmu. Po petih letih imamo tudi skupne uspehe. Pet študentov iz kriške občine je že pri Živilu, odziv na vsakoletnem turistično gostinskem dnevu pa je vedno večji,« je povedal vodja gostinskega sektorja Živil Ivan Demšar.

Otroci kriške šole so namreč v soboto dopoldne spremenili šolsko jedilnico v restavracijo z več zvezdicami. Pogrnjki so bili razporejeni do milimetra natančno. Mentor, poslovodja restavracije Park Franc Erjavec, obvlada svoj poklic in to skuša prenesti tudi na mlade in sodelavce. Šolska ekipa natakarje in natakarje je bila pranje oblačna v značilno belo-črni kombinaciji. Živila so poskrbela še za druge mentorje: Stefana Klina, Darka Strehovca, Sonjo Kerca, Zoro Kekić. Obisk restavracije za sobotno kosilo (menu je bil po 40 dinarjev) je bil tolikšen, da so jo morali že po dveh urah zapreti, ker je zmanjkalo kanelonov z mesnim nadevom in majonezo omako, govedine polovsko, testenine, solat in česnjevitih zavitkov.

Ravnatelj šole Janez Piškur je pojasnil, da tak dan zaposli vsako leto več kot 60 otrok in da so

učinki take vzgoje v živo praktično še neizmerni. Zaposli pa seveda tudi njihove učitelje, ki tudi tako, skupaj z mentorji, praktično pokažejo, kaj pomeni in kaj je čut za estetiko. »Interes mladim, da bi nastopali kot kuharji, natakarji in podobno je izrečen, tako da vsi sploh ne pridejo na vrsto,« je dodala Božena Perko. Letos so učenci 5. razreda prišli z zamisljivo »Kam v Trzi-

ču« in pod nadzorstvom ter s pomočjo mentorice Ljube Jakšič pripravili igrice. Dodali so še bilten s slikami in kratkimi opisi tržiških gostinskih objektov. Žal pa tržiška turistična zveza ni zbrala toliko poguma, da bi jim pomagala pri natisu. Potrudili so se šele učenci kriške šole in sami s slikami in besedili popravili napako občinske zveze.

V šoli vedo, da brez pomoči živil, ki nosijo večino stroškov teh dnevo ne bi bilo. Letos so jim z razstavo in degustacijami pomagali še pri Žitu Ljubljana.

Besedilo in slika: Mirko Kunšič

Šolske jedilnice so spremenili v restavracije

KRIŽE, 27. maja — Učenci višjih razredov treh tržiških osnovnih šol so postali v soboto pomočniki natakarjem, kuharjem in slaščičarjem Živil, Kompas in Petrola. Te gostinske organizacije so se odzvale pobudi turističnega društva Tržič, na šolah so pripravile gostinski turistični dan in prevzele pokroviteljstvo. Odziv je presegel vsa pričakovanja. Šolske jedilnice na vseh treh šolah so spremenili v restavracije. V šoli Kriškega odreda v Križah so otroci in starši najprej slišali, kaj zmorejo gostinci Živil. Zastopnik ljubljanske Srednje šole za gostinstvo in turizem jim je predstavil program šole. Živila so po simbolični ceni 400 dinarjev, skupaj z otroki postregla najmanj 200 gostom, ki niso mogli prehlaviti odlične kuhinje. Podobno je bilo tudi na šoli Heroja Bračiča v Bistrici in osnovni šoli Heroja Grajzerja na Ravnah. Kot nam je povedal ravnatelj kriške šole Janez Piškur, je predstavitev uspela. Zagotovo bo potrjena, z novimi vpisi učencev v gostinske šole. Uspeli so gostinsko-turistični dan je hkrati izkaz, da bi v občini vzgojili dovolj domačega gostinskega kadra, ki bi se nato lahko izkazal tudi v zasebni penzijski ponudbi.

(M. K.)

V MLINU

Po beli cesti se učenke gospodinjanskega krožka iz 8.c razreda peljemo z gospodom hišnikom v Komendo.

Avto utihne na dvorišču, kjer je že na zunaj videti, da to ni domačija kot vsaka, to je mlin. Prijazno nas sprejme gospod suhljate postave in sivih las, da ne vemo, ali od let ali moke, s katero je posut. Pelje nas v mlin in pove marsikaj zanimivega.

Meljejo veliko vrst žitaric : pšenico, rž, ajdo, sojo, proso, koruzo ... Izbira je torej velika.

Za pridelovanje moke je postopek dokaj enostaven, če imaš za to pravilno opremo. V mlinu obratujejo štirje valji, vsak ima svojo nalogo. Najprej žito prečistijo. Nato je na vrsti drobljenje zrn, kjer lupino ločijo od sredice. Dobro se zmelje in v tretji fazi prese-

je skozi sita. Luknjice v platnu so majhne ali velike, odvisno od tipa moke. Zdaj je moka presejana in nared za prodajo. Spravijo jo v kartonaste žaklje.

Kakovost moke je odvisna od vlage, prečiščevanja in seveda tudi žita. Zagotovim pa vam lahko, da je moka našega mlinarja izvrstna in vam jo kot dobra gospodinja priporočam.

Saša Hribar, 8.c

V soboto, 26. maja 1990,
ob 11. uri vas vabimo v
Osnovno šolo Kokrškega
odreda križe na
5. tradicionalni
turistično gostinski dan

ZRNO

NA

ZRNO POGAČA

Ogenj v silosu

Lastnik mlina, gospod Andrej, nam je povedal zanimivo anekdoto.

Nekega dne je mlinarjeva družina sedela pri kosilu. Zmotil jih je sosed, ki je zadihan pritekel v njihovo kuhinjo. Ko se je odpravljaj kosit na travnik za hišo, je zaznal vonj po ognju, ki je prihajal iz Cibaškovega mlina. Andrej, mlinar, je takoj odhitel v silos. Povzpел se je po stopnicah in po vonju domneval, da gori ječmen. Prišel je do vratc, ki so vodile v silos. Ogenj je že zajel les na steni. Gospod Cibašek je gasil z gasilnim aparatom, vendar je tako uničil vso moko v silosu. Kasneje so ugotovili tudi vzrok požara. Na žarnici v silosu se je nabirala moka, ki se je vžgala. Goreči delci so padli na zmleto pšenico, ki je začela tleti. Če bi ogenj opazili nekaj minut kasneje, bi bilo to za mlin usodno, saj je kljub sodobni opremi še vedno pretežno lesen.

Mlinarjevo življenje se vrti okoli mlina tako, kot vrti voda mlinska kolesa. Tako je gospod Andrej spoznal svojo ženo kar med delom. Dekle je vozila mlet v mlin in klip-klop je simpatija prerasla v ljubezen. Poročila sta se in v štiriinpetdesetih letih srečnega zakona so se jima rodili štirje otroci.

Kot kaže, se bo mlinarska tradicija nadaljevala.

Monika Pangeršič
in Irena Rezar 8.c

Igrali učenci 6., 7., 8. razredov v letu 1994

Mišmaš je bil majhen možiček z dolgimi črnimi brki, pekel je pa tako dober kruh, tako hrustljave rogljičke, tako dišeče piškote, da so kupci prihajali k njemu iz vseh sosednjih vasi. Mišmaš je že navsezgodaj zjutraj stal za prodajnim pultom, pred pekarno pa se je vila dolga vrsta ljudi, ki so cedili slino - tako lepo je dišalo iz pekarne.

(Svetlana Makarovič, Pekarna Mišmaš)

ŠOLA - HOTEL!

Križe, 10. junija — Obložene mize so bolj spominjale na cocktail party v kakšnem Hiltonovih hotelov kot pa na jedilnico kriške šole. Več kot štirideset učencev in učenek sedmih in osmih razredov je pod taktirko kuharjev Živil in mentorice gostinskega krožka na šoli Božene Perko, pripravilo že šesti gostinsko-turistični dan. Kot je povedal Ivan Demšar, so šoli pomoč ponudili takrat, ko je primanjkovalo natakarijev in kuharjev. In dobro so se ujeli.

Tako so na mize nanosili prek 30 različnih jedi. Od kanapejev, nadevanih jajčk, mesnih rulad, slanege peciva, solat in drugega. Prireditel, na kateri so postregli več kot 300 gostom, so popestrili njihovi vrstniki s slikanjem na steklo. Ravnatelj Janez Piškur pa je povedal, da so pripravili tudi zabavni program, za uspeh pa je odločilna tudi volja mentorja za gospodinjski pouk. Občina in gostinstvo pa dobivata iz leta v leto več mladih, ki v teh poklicih vidijo tudi svojo prihodnost. (M. K.)

Nudimo Vam:

„suštarsk' kosiv“,
tržiške bržole,

potice

~ pehtranovo

~ orehovo

flancake,

štruklje

~ ajdove z medom

~ orehove

~ sirove

Kup dobrot v jedilnici kriške šole

Turistično-gostinski dan v Križah

Domače obrti in jedi ne bodo pozabljene

Največjo prireditev v kraju je kriška šola pripravila že osmič zapored.

Križe, 5. junija - Letošnji 8. turistično-gostinski dan so namenili predstavitvi domače obrti in jedi. Učenci osnovne šole so prikazali rokodelske spretnosti v raznih delavnicih, potrdili pa so se tudi pri pripravi jedi in postrežbi številnih obiskovalcev. Prireditel so seveda popestrili s kulturnim spredom.

Zbranim na sobotni prireditvi je izrazil dobrodošlico ravnatelj osnovne šole Janez Piškur, ki je predstavitvi vsebinsko in turistično-gostinskega dneva. Izrazil je zadovoljstvo, da v pomočjo pokrovniteljev lahko poslužijo obiskovalcem domače jedi, ki trgujejo z vsakdanjega jedilnice, pa prikazujejo stare obrti in njihova moderna industrija izvirajo iz domačih delavnic. Sestavljajo na to imeno in o zgodovini domačega kraja so za tem prireditvi učenci v vseh razredih, ki so se obogatili tudi pesem šolskega pevkega zbora.

Obiskovalci za lepo pogurjenimi mizami v loški dvorani so od popoldneva naprej lahko izbrali „šolski kos“, trške bržole, razne štruklje pa potice in drugo petro. Te jedi so pomagali pripravljati poklicnim gostincem iz krajskih Živil šolski učenci. Aljaž Silbalk, Damjan Abelin in Anže Majcen so se trudili z raznim kuharskega krumpirja, ob tem so pripravili, da kuharje ni le za dekleta. Aljaž celo razmišlja o poklicu kuharja. Med mnogimi natakarijem in natakariji je to vlogo prvič sprejel tudi učencem Kristjan Perko, ki je upošteval, da je sicer kar zabavno in natančno sprejelo.

Mali izdelki velikih mojstrov

Medtem ko se je nevsakodnja restavracija v loški dvorani polnila z gosti, smo se sprehodili k območnim delavnicam. Sedmoletnica Milja Šuštar je povedala, da tokrat izdeluje v ročnem orodjem svojo trejto „lostro“, česar se je naučil od svojega očeta. Zaupal je še, da pri takem delu ne gre brez fajev, zato njega bolj miha kuharski poklic. Učenci nižjih razredov Grega Perko, Mila Voj, Jan Škerjanec in Janes Langos so se letos začeli učiti plešarstva; v svoji delavnici so izdelovali koke za gonilne salske. Da je moč izdelati iz lesa lične spominke, so prikazali Sonja Barbat, Jan Gromšek in Matej Langos, ki so motive naprej naravnili in jih nato oblikovali v les. Učenci Prilad Studen, Dejan Bolit in Klemen Paular so se že v četrtinskem krožku naučili izdelovati razne dele obutve in livati vaje, tokrat pa sta jih za vaje vzela kuharski mojstri iz Križe, Metel Majcen in Kozma Zibler; oba sta vedela, da se mladina še zanima za stare obrti. Veliko o njih, raznih oblikah in zgodovini Križe, so okolišni učenci zapisali tudi v letošnji izdaji šolskega glasila.

Tudi za četrtjansko obet je že zanimanje med mladimi. Foto: S. Sajc

Motiv, ki sta ga delili obiskovalcem sedmoletniki Marjeta Korn in Urška Perko.

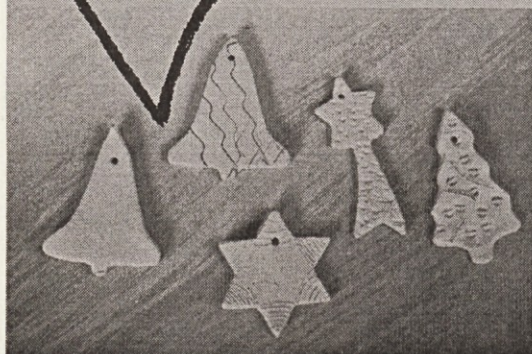
Poleg teh delavnic so si obiskovalci lahko ogledali še tkanje na mlitu starih, silkanje ponajlih končnic, medifuraz, peka letorik in izdelavo svet, uspešnejši pa so bile tudi šole živilskega vrtilke iz obrtne delavnice mojstra Jerneja Kozmala. VŠ pripravljamo potrditve, tako imenovane roke dele do zadnjega dne, zato je bil tudi dan stave za nos precej uspešen. Vseučni nas, da se je prireditvi v manih letih stalno bogatila, pa da v njej sodeluje vse več otrok, učiteljev in staršev. Za šolske je

zanimivo predvsem zaradi numeriranja v poklicu, pravištem po veliko pomoci, ker je edini družbeno urečanje v kraju, je med drugim ocenila učiteljica gospodinjstva Božena Perko, ki je tudi mentorica Turistično-gostinskega dneva. Ravnatelj Janez Piškur je se dodal, da gre za kromo svet aktivnosti prek obetga šolskega leta, v katero je vpraznjeno veliko priložnosti dela. Vseeno se prireditvi ne bi ohranila brez pomoči Živil, tovarna Perko in BPT, izvršnega sveta in Turističnega društva Trile. Da tudi ni zaman, je poredil obisk številnih domačinov in celo gostov iz celjske osnovne šole. © Stojan Sajc

10.
TURISTIČNO
GOSTINSKI
DAN

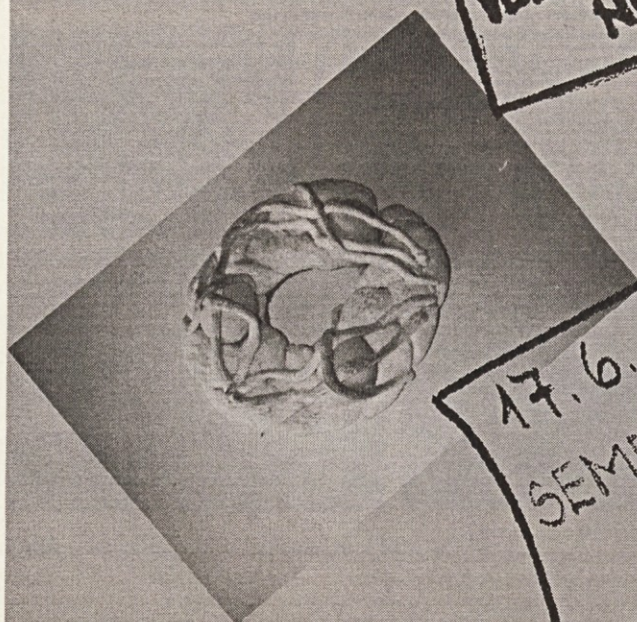
1.1.
NOVO
LETO

28.2.
PUST

16.4.
VELIKA
NOČ

1.
MAJ

17.6.
SEMENJ

PRODAJALNICA SVOBODNOSTI IN
SVETOVNEM TRGOVSKEM CENTRU

NANA JEŽ, 4.a

V NOVO LETO

Bela omela prinašajo srečo.
So simbol nesmrtnosti,
življenjskega bistva

Belo omelo so častili že Kelti kot
zdravilce vsega

Zdravi :vnetja,
spodbuja obnovo,
znižuje krvni tlak,
umirja srce.

Prijateljem želim toliko sreče, kolikor je kapljic v jutranji rosi,
toliko zdravja, kakor ga ne premore nobeno zdravilo,
toliko srečnih trenutkov, kolikor sekund bo v njihovem življenju,
in toliko izpolnjenih želja, kolikor si jih bodo kdaj zamislili.

Mateja Tišler, 6.b

Želim si, da bi živel zdravo in srečno življenje, pa naj bo to z
veliko ali malo denarja, pa naj bo to s starim ali novim avtomobilom,
pa naj bo to v veliki ali majhni hiši.
Želim si, da bi živel nekje v naravi, med gozdovi in travniki, ne
pa v velikem črnem mestu.
Prijateljem želim, da bi živeli takšno življenje, kot ga hočejo
živeti, in da v otroštvu ne bi imeli težav s starši, šolo, policijo in
drugimi ljudmi.

Andrej Kavar, 6.a

Za Zemljo si želim, da bi ugasila cigareto.

Za ljudi, ki jih imam rada, želim, da bi ostali taki, kakor so.

Zase si želim, da bi za druge ljudi naredila kaj dobrega, da bi se me zapomnili za vse življenje.

Maja Teran, 6.a

Zadnja novoletna iskra

Zunaj vse deževno je in mračno,
ko obujam jaz spomine svoje stare
in ko z mislimi sem pri tebi, prijatelj zlati,
zakaj samo ob tebi znal sem zmagovati.

Zdaj, ko star sem, sam in, flaša,
ob novem letu glas se tvoj mi spet oglašja,
sredi zmede spomnim tvoje se besede :
" Poskusi znova, sicer požrejo te ujede. "

Tjuš Aljančič, 8.a

PRODAJALE SMO V RADOVLJICI IN SVETOVNEM TRGOVINSKEM CENTRU V LJUBLJANI

Nekatere učenke 7. in 8. razredov smo se skupaj z mentorji odpravile v Radovljico in WTC v Ljubljano. Za nekaj dni smo postale prodajalke zeliščnih čajev in napitkov, glinenih okraskov in skled, lesenih izdelkov in voščilnic, skratka vsega, kar smo med letom naredili učenci v različnih delavnicah.

Novoletno stojnico smo sestavili v šoli. Zgrajena je bila iz lesa in lubja, prava gozdna hišica, zato smo nanjo pritrdili ime Čaji tete Pehte.

Bile smo vesele, da se bomo lahko preizkusile v poklicu prodajalke, in res je bilo zanimivo. Srečale smo mnogo zanimivih obrazov in značajev. Mimoidoče smo vljudno pozdravile, jim predstavile naše blago in vprašale, če so pripravljeni kaj kupiti.

Nismo se jezile, če so nam povedali, zakaj jih to ne zanima. Slab vtis pa so naredili tisti, ki so šli kar mimo nas, ne da bi se ustavili in pogledali, kaj jim ponujamo.

Kasneje smo začele izbirati kupce, bolj goreče smo ponujale veselim, nasmejanim ljudem in imele več sreče. Kadar smo kaj prodale, smo bile nase ponosne. V Radovljici, kjer smo se najprej mudile, so bili ljudje popolnoma drugačni. Veliko več se jih je ustavljalo ob naši stojnici, prosili so, naj jim razložimo, kaj hranimo v vrečkah in stekleničkah. Na Gorenjskem smo zato

več prodale in tudi občutke smo imele boljše. Raje se bomo spominjale vloge prodajalke v Radovljici kot v Ljubljani.

Med svojim delom smo opazovale delavke Živil. Spoznale smo, da prodajalec ne le zaračunava na blagajni, ampak opravlja težka dela. Na nogah si od zgodnjega jutra, polniš police, prelagaš in zlogaš tudi težje zavoje. Pa to ni najtežje. Večkrat pride v trgovino človek, ki mu ni nič po godu. Kaj hitro se razjezi nad prodajalko, ki se začne opravičevati in ga miriti, čeprav ona ne odloča o cenah in izdelkih.

Mislím, da moramo biti tudi kupci do prodajalcev vljudni, da nas bodo dobro postregli.

Tanja, Laura, Tea, 8.a

ANGLEŠKI OBIČAJI OB BOŽIČU

Ustavi kogarkoli na ulici in ga vprašaj, kaj je božič, in dobil boš različne odgovore : proslavljanje Jezusovega rojstva; je čas, ki ga preživiš z družino; ješ purana; kupuješ smrečice in bonbončke zavite v pisan papir; in je čas, ko piješ punč na pisarniških zabavah.

BOŽIČNE PESMI - CHRISTMAS CAROLS

Začetki segajo v 13.stoletje v Francijo, kjer so preprosti ljudje želeli peti božične pesmi in prirejati igre v čast Jezusovemu rojstvu. Zaradi zelo zabavne narave njihovega praznovanja so jih vrgli iz cerkve na ulico, kjer so prepevali pred hišnimi vrati.

BOŽIČEK - FATHER CHRISTMAS

Že Vikingi so oblikovali podobo Božička, ki se je kasneje prepletla z legendo o Sv. Miklavžu. V obredu, s katerim naj bi si prislužili naklonjenost narave, so se oblekli v starega moža, ki naj bi predstavljal zimo, in bili potem vsi prijazni in gostoljubni do njega.

BOŽIČNO DREVO - CHRISTMAS TREE

Poganski običaj oboževanja dreves izvira iz Nemčije. Prvotno je bilo to drevo hrast, a misijonarji so ljudi zvito prepričali, da so ga zamenjali s smreko, katere trikotna oblika naj bi ponazarjala Sv. Trojico.

BOŽIČNE NOGAVICE - CHRISTMAS STOCKINGS

Običaj izvira iz Turčije. Miklavž je bil prijazen škof, ki je hodil okrog in pomagal majhnim otrokom in revnim ljudem. Nekega dne je neka revna deklica našla mošnjo zlata v nogavici, ki se je sušila zunaj. Pustil jo je Sv. Miklavž.

OKRASNE KROGLE

Steklene kroglice za krašenje božičnega drevesa imajo korenine pred 200 leti v Bohemiji. Skupina steklarjev je za zabavo izdelala nekaj krogel, ki so potem obležale v kotu. Njihove žene so jih nesle v trgovino in jih prodale kot nov okrasek.

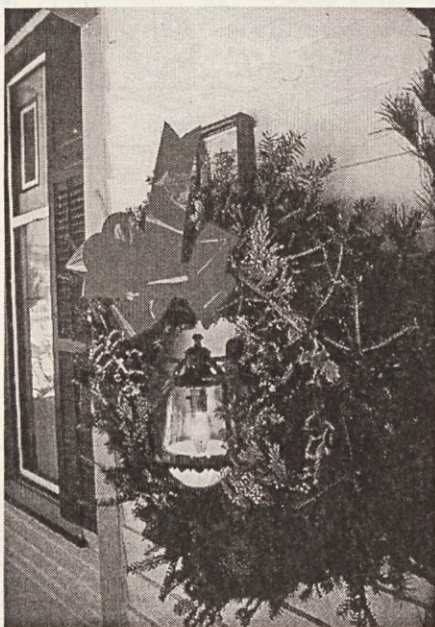
VELIKA NOČ

Danes velika noč oznanja idejo novega rojstva.

Velikonočni zajček je simbol plodnosti. Običaj iskanja pirhov je razširjen med otroki, ki verjamejo, da zajci nesejo jajca v travo. Na veliko noč otroci vstanejo in opazijo, da jim je zajček pustil košarice s sladkarijami. Tista jajca, ki so jih otroci pobarvali in okrasili med tednom, je zajček ponoči skril in otroci jih hitijo iskat okrog hiše. Britanski naseljenci so prenesli običaj kotaljenja pirhov v novi svet - Ameriko. Otroci do 12. leta pridejo na veliko noč s starši na trato pred Belo hišo in se pirhajo. Velikonočni ponedeljek je edini dan v letu, ko se turisti smejo sprehoditi po vrtu Bele hiše.

MAJ JE TU.

Ko se približuje poletje, Angleži proslavljajo konec zime. 1. maja lahko na podeželju vidimo plesalce folklornih plesov, ki z belimi ruticami odganjajo zle duhovne in pozdravljajo dobre. V šolah in po vaseh otroci plešejo tradicionalne pomladanske plese. Enega od njih imenujejo mlaj. Pri tem plesu mladi ovijajo živobarvne trakove okrog mlaja.

*Tekste so pri dodatnem pouku
angleškega jezika prevedle učenke 7.a*

*Marina Nenezič
Nataša Čerpnjak
Špela Vrtač*

Holidays in Slovenia

We have got a lot of holidays in Slovenia. Some are national holidays, others are catholic. Each holiday has its own symbols. For Christmas we make up Christmas Trees and Christmas Cribs, for the Shrove Tuesday we dress up... For some holidays we send cards to our friends. Everybody likes holidays. You are free then, you don't have to worry, you have fun. Some holidays are not extended to all Slovenia. Some are very old holidays. In Ptuj they have Kurenti. People expect winter with some holidays. Everybody is happy for the holidays.

Tanja Guzzi, 8.a

Shrove Tuesday

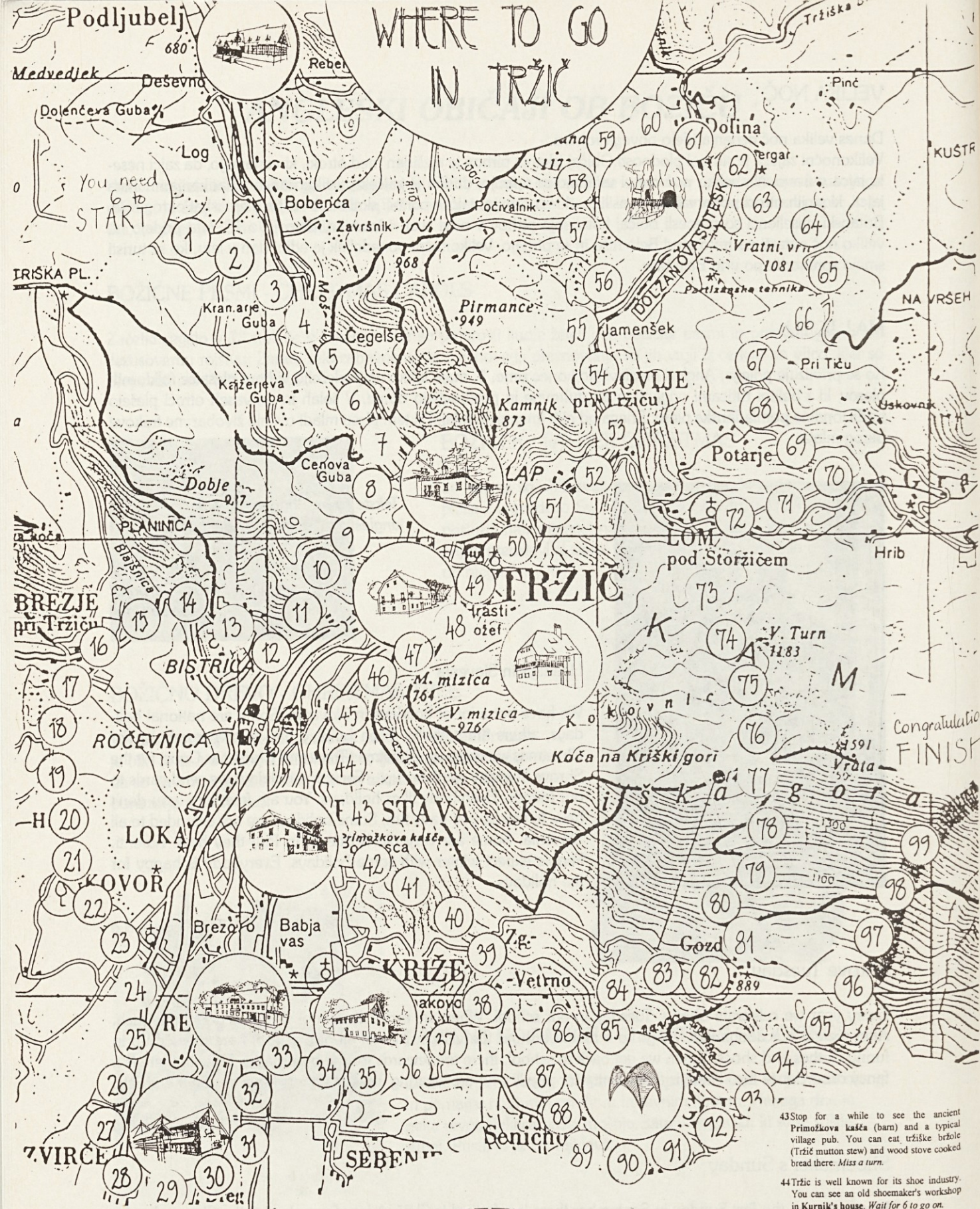
Every year we celebrate Shrove Tuesday in our school. When we arrive to school we get a doughnut each. After we eat our doughnuts, we go to a march around the village. Almost all of our pupils are dressed up in funny clothes and shoes. When we get back to school, there are rewards for the best masks. Usually there is a fancy dress dance too. There is a free entry for pupils who are wearing masks. Others have to pay the tickets.

Luka Konič, 8.a

Shoemaker's Sunday

Every year on the first Sunday in September there is a festival in Tržič. A lot of people visit the Shoemaker's Sunday. You can buy all kinds of things there. But most of all, you can buy shoes there. They are quite cheap on that day. In the evening before, there is also a fashion show and a concert in Tržič. There are crowds of young and old people who come to watch the new style of shoes and listen to the music. The Shoemaker's Sunday is the event of the year in a small town like Tržič, so we are looking forward to the next festival.

Monika Pangeršič, 8.c

4 Take a walk to the restaurant TGT. You can have a meal there. *Miss a turn.*

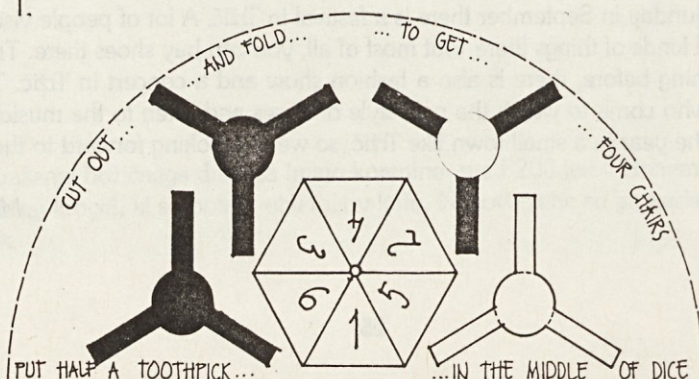
7 If you are a pizza fan, you can have one at pizza bar Pod Gradom. *Miss a turn.*

13 There's a shopping center in front of you. Your shoes are worn out. You can buy a pair of new ones. *Go forward 4 squares.*

24 You are thirsty. Take a shortcut to the restaurant Pri Jaku. *Go to 33.*

29 Enjoy a walk among meadow flowers, watch an old watermill, play tennis, have a good traditional meal or buy medicinal plants and apiproducs at Pr' Smuk'. *Miss 2 turns.*

30 If it's Sunday, you can have a cheap lunch at Pr' Benk'. *Spin the dice again. If not, miss a turn.*

43 Stop for a while to see the ancient Primožkova kašča (barn) and a typical village pub. You can eat tržičke bržole (Tržič mutton stew) and wood stove cooked bread there. *Miss a turn.*

44 Tržič is well known for its shoe industry. You can see an old shoemaker's workshop in Kurnik's house. *Wait for 6 to go on.*

55 You are at Dolžan's Gorge, world known for rare minerals and fossils. Climb the rocks. *Go to 62.*

60 You are approaching Jelendol. Go deer hunting. *Miss 2 turns.*

66 You are in an alpine area. Ask for curd cheese. *Miss a turn.*

73 Enjoy the view. *Wait for 6 to go on.*

77 You are tired. Take a cable-car. *Go to 83.*

81 Take a shortcut. *Go to 98.*

89 Have a look at the lovely gothic church at Senično. *Miss 2 turns.*

Oxford
University
Press

PROJECT ENGLISH I, II COMPETITION SLOVENIA, MAY 1993

IN RECOGNITION OF EXCELLENT WORK AND APPLICATION OF A VARIETY OF SKILLS,
AND IN ACKNOWLEDGEMENT OF THE SUCCESS ACHIEVED BY CLASSES OF SLOVENIA'S
PRIMARY SCHOOLS, IN THEIR USE AND ENJOYMENT OF THE ENGLISH LANGUAGE,
OXFORD UNIVERSITY PRESS IN ASSOCIATION WITH CANKARJEVA ZALOŽBA AND
THE BOARD OF EDUCATION OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA HEREBY HAS THE
PLEASURE IN AWARDING THIS

CERTIFICATE OF SPECIAL COMMENDATION

FOR OUTSTANDING PROJECT WORK BASED ON PROJECT ENGLISH I, II

TO 5TH A CLASS / 5TH PRIZE-HANDICRAFTS

OF THE PRIMARY SCHOOL

Križ

LJUBLJANA, MAY 1993

FOR OUP:

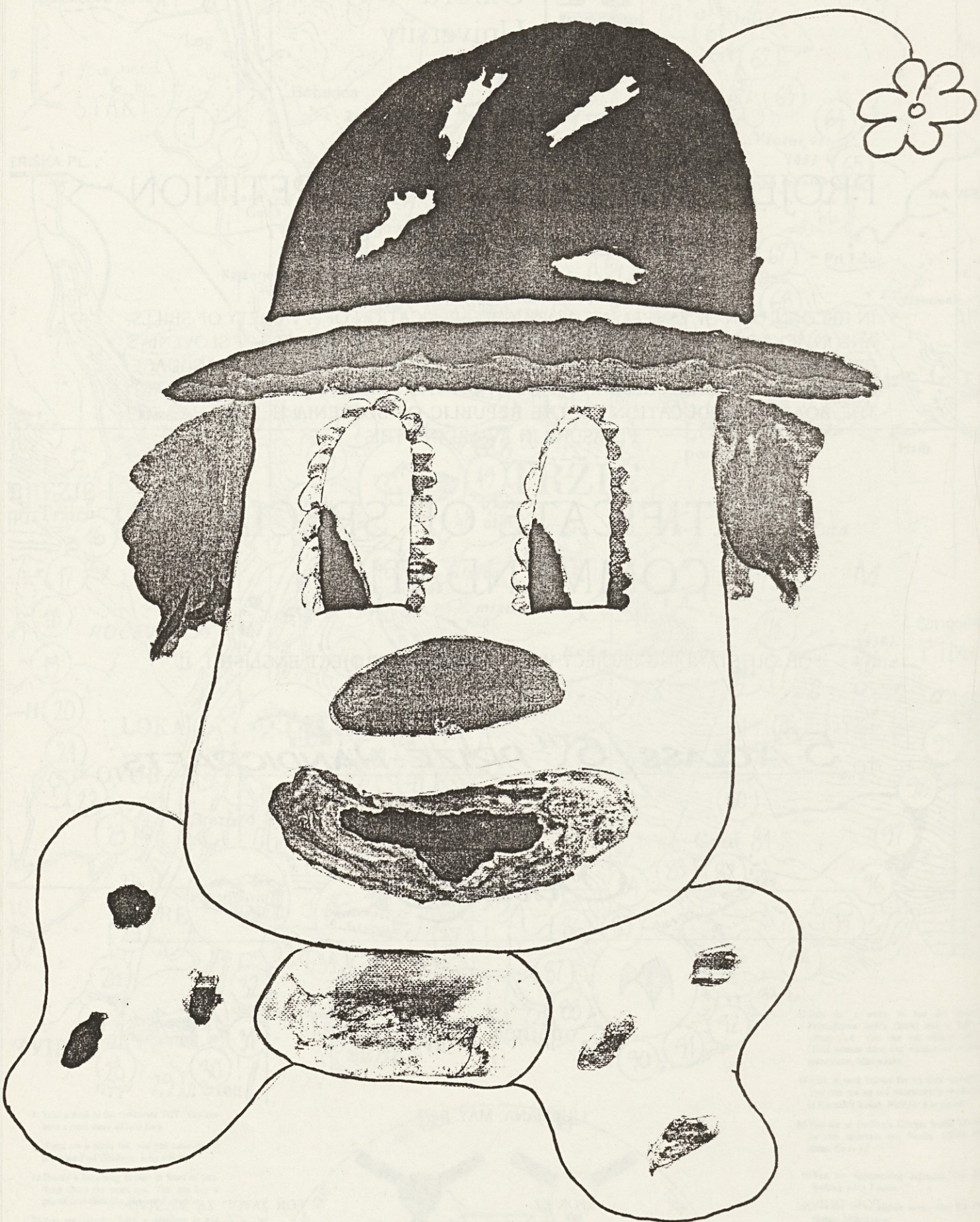
[Signature]

FOR CZ:

[Signature]

FOR ZAVOD ZA ŠOLSTVO

[Signature]

NINA 5.C

Kulturni dan - Pust

Sodelovali

učenci od 1. do 8. razreda
z učitelji mentorji

Namen

- seznanjanje z zgodovino praznika
- spoznavanje pustnih običajev v različnih slovenskih pokrajinah
- ohranjanje pustnih običajev
- spodbujanje učencev k samostojni izdelavi izvirnih mask
- spoznavanje pustnih jedi
- predstavitev ustvarjalnosti učencev sošolcem in krajanom Pristave, Križev
- delo s tekstom
- likovna ustvarjalnost
- peka, cvrtje, pogrinjki
- razstava, karneval, pustna pojedina

risanje mask z vodenkami, voščenkami (3.r.)

silkanje plakatov in parol (6.r.)

dekorativno silkanje beneških mask na vilite modele (7.r.)

kaširanje mask na balon, karton, vreče (2.,4.,5.,6.r.)

klovni živalske maske

plastično oblikovanje (1.,5.,8.r.)

očala maske klobuki

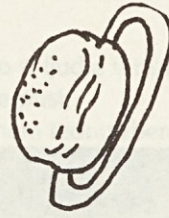
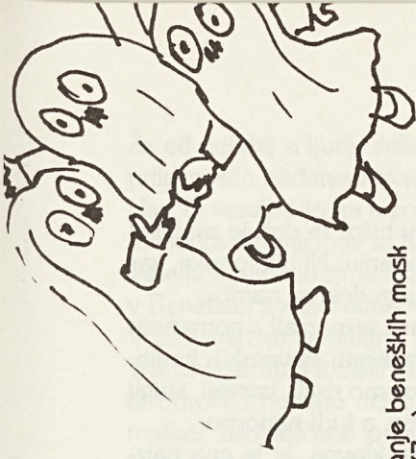
priprava pogrinjkov (8.r.)

maskiranje obrazov (8.r.)

cvrtje krofov in flancatov (8.r.)

oblikovanje mask iz naravnih materialov (7.r.)

oblikovanje pustnega aranžmaja (7.,8.r.)

PUST PRI NAS DOMA

Pustni dan je bil pred vrati, pravzaprav je že silil v hišo. Ta dan je zahteval drugačnost, zato je bil tudi v šoli namenjen praznovanju. Ni bilo pouka, kar mi je ugajalo, saj je bila že polovica težkega šolskega dela za nami. Učitelji so se domenili, da se bomo prvo šolsko uro seznanjali s pomenom pusta v preteklosti in običaji, ki ga spremljajo v različnih slovenskih krajih. Delo ni bilo tako zabavno kot naslednji dve uri, ko smo risali, barvali, strigli razne materiale in oblikovali maske. Bilo je prijetno, a tudi naporno. Sošolci smo imeli namen izdelati oziroma narisati klovna, ki je ena najznačilnejših pustnih šem daleč naokrog. Ustvarjali smo ga na veliko platno. Risba se je bližala koncu. Umazani od temper smo se lotili podrobnosti. Prišli smo do cilja. Risba je končala na razstavi. Nanjo sem bila ponosna. Zahtevala je veliko truda, ki je bil poplačan z izjavami učencev o lepoti in domiselnosti našega izdelka. Živo se spominjam obraza na platnu, pisana glava zre vame in mi daje vedeti, da je prišel pustni čas, ki je lep praznik, poln norčavosti.

Nastja Guzzi, 6.b

Takole je videti, kadar učiteljice snamejo maske.

Na pusta se pripravljam vedno zadnji dan, saj se šele tedaj domislim, v katero masko bom preoblečena.

Vsako leto leto sem bila pustna šema, a me je bilo vedno sram, zato se letos nisem preoblekla.

Moja sestra je bila muca. Bila sem ji kar malo nevoščljiva, zato sem ji nagajala, ko je delala masko. Tudi v šoli je bilo veliko šem, jaz pa nič.

Postalo mi je nerodno, počutila sem se kot dolgočasen otrok brez smisla za šalo in zabavo. Tako zdaj ne vem, kaj naj naredim drugo leto.

Mami in ati se za pusta nikoli ne našemita. Obnašata se, kot bi ga ne bilo. Krofe imamo pa vseeno. Ocvre jih mami, vendar jih takoj zmanjka.

Še to. V torek je sestra prinesla domov masko, ki jo je sama izdelala. Podarila jo je mojemu psu Timiju. Predstavljala je zver, zato mu je rekla: "Sedaj si pa res pravi volk."

Maja Teran, 6. a

Že od nekdaj si ljudje želimo vsaj za nekaj časa zbežati iz resničnosti svojega življenja. Zato si ljudje v različnih priložnostih nadenejo maske in si na ta način prikličejo svoj drugi jaz. Najboljši čas za to je pust.

Narodi veseljačijo na različne načine. Največja taka prireditev je v Braziliji, kjer se v pustnem tednu zbere več milijonov domačinov in turistov.

Veseli ob koncu zime oziroma prihajajoči pomladi pa zelo glasno oznanjujejo tudi na zelo znanem karnevalu v Benetkah z značilnimi beneškimi maskami.

V Sloveniji so popularni Kurenti na Ptujskem polju, čarovnice v Cerknici, svojo posebnost pa imamo tudi Tržičani oziroma lomski fantje s svojim plovom. Običajno poteka le, če se v vasi v času od novega leta so pusta ni poročilo nobeno dekle. Vaški fantje posekajo veliko smreko in jo, oblečeni v narodne noše, v spremstvu maškar neokleščeno privlečejo v mesto, kjer jo na dražbi prodajo najboljšemu ponudniku. Zbere se veliko radovednežev in tudi maškar v pustnem sprevodu ne manjka.

Predvsem otroci radi pobegnemo iz šolskega vsakdana in se različno zamaskirani veselimo odobravaljivih pogledov radovednežev.

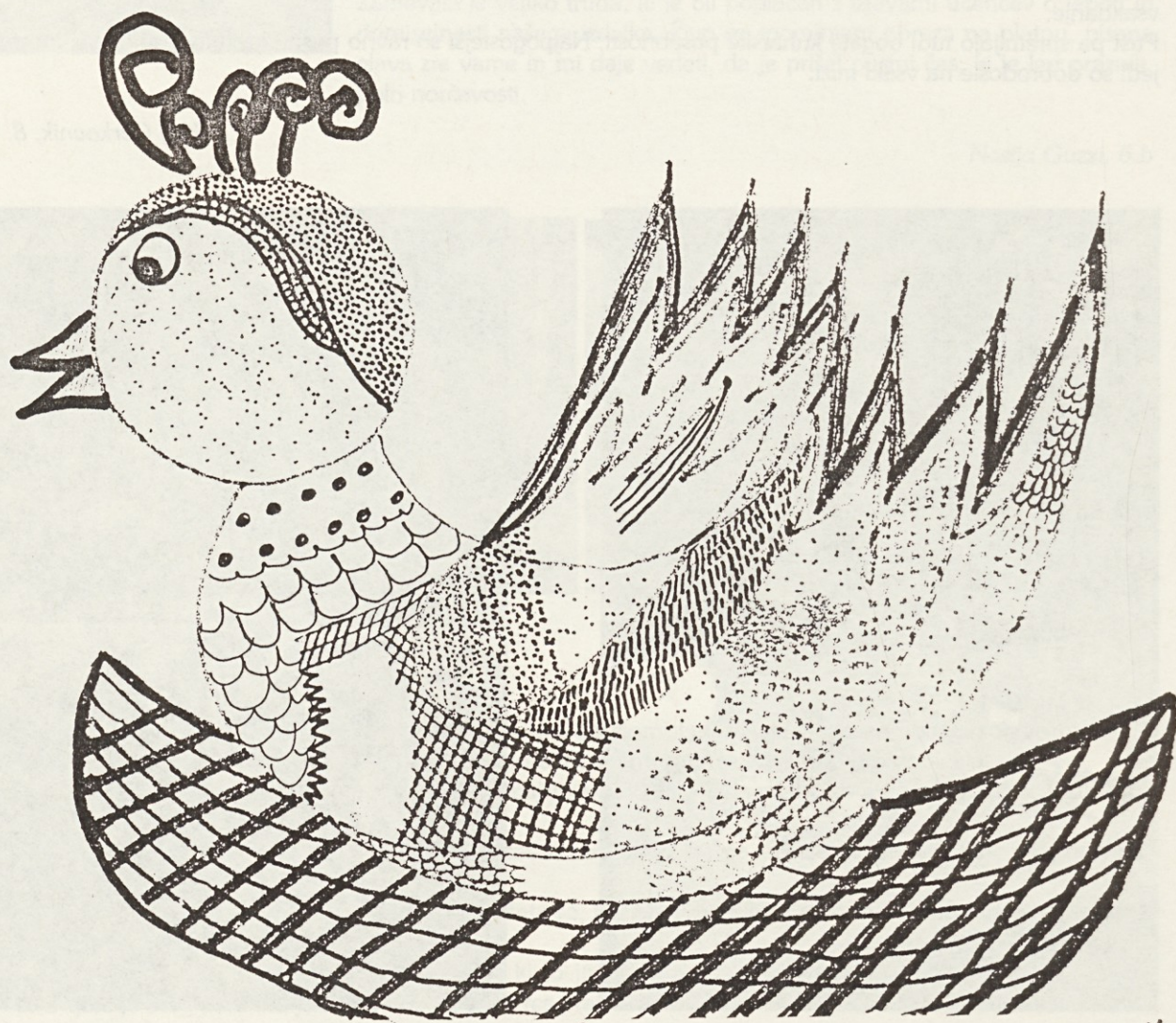
Marsikdaj, česar brez maske ni dovoljeno, je pod masko sprejeto z odobravanjem in norčije v pustnih dneh so vsakdanje.

Pust pa spremljajo tudi bogate kuharske posebnosti. Najpogostejši so ravno pustni krofi in tudi ostale mastne jedi so dobrodošle na vsaki mizi.

Katj Cerkovnik, 8. a

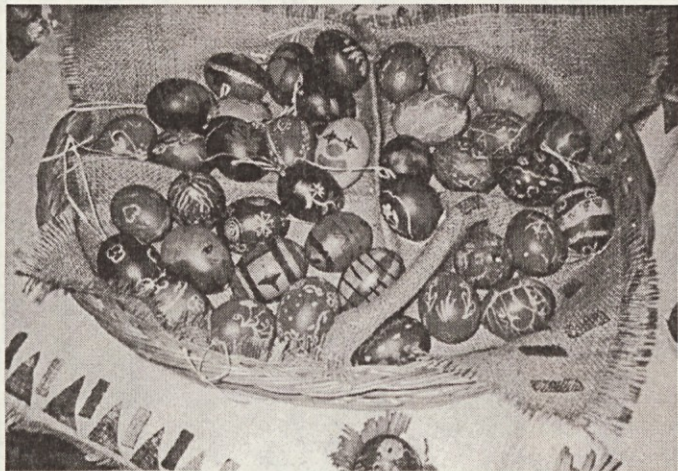
Bil je lep in vesel dan. Vse se je smejalo: sonce, vaščani in pustne šeme.

ANDREJA HEGLIČ 4.A

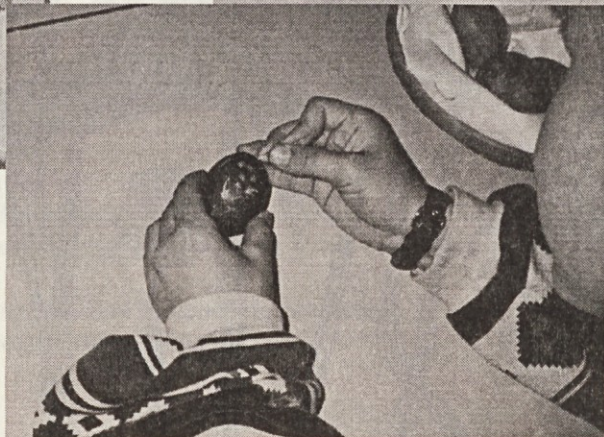
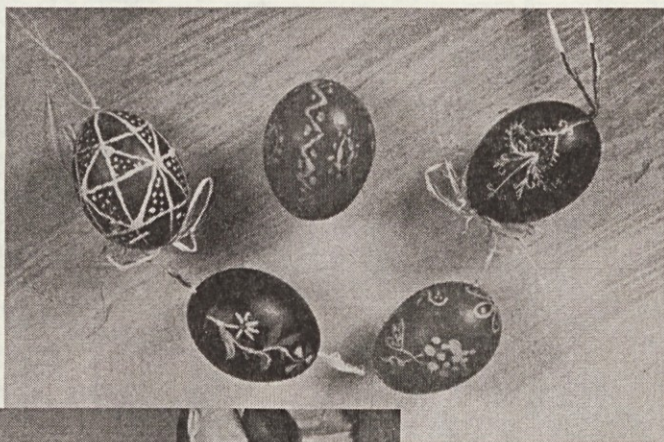
VELIKONOČNI ČAS

Pred veliko nočjo smo v šoli pri likovnem in gospodinjskem krožku govorili o ljudskih običajih, ki so povezani s tem praznikom. Obiskala nas je gospa Dobrajčeva iz Besnice in nas najprej seznanila z različnimi postopki pri izdelavi pisanic. Zanimivo je bilo poslušati, s katerimi naravnimi barvami in kako so včasih izdelovali pirhe. Kljub novim, modernejšim načinom krašenja stare tehnike še niso šle v pozabo.

Tudi nas je gostja naučila, kako se izdeluje prave belokranjske pisanice. Izbrale smo si motiv, ki je bil odtisnjen na listu. Nato smo napolnile majhne lije na lesenih držalih s čebeljim voskom in prižgale sveče. Toplota je talila vosek in me smo ga previdno začele nanašati na jajce. Ni šlo vse tako gladko, kot si mislite. Odvečne kapljice so kapnile zdaj tu zdaj tam, a pirhi so bili na koncu vseeno lepi. Premazane z voskom smo namreč potopili v barvo in jih nekaj časa v njej tudi pustili. Nekatere smo pobarvali celo dvakrat. Taki so bili najlepši. V pletenih košarah je bilo vse več pisanic, mi pa smo bili vsi umazani od voska in barv. Veseli smo se uredili, počistili učilnico in odšli domov.

Urša Perko, 7.b

LIKOVNI KROZEK

ČUDEŽNA POMLAD

Pri pouku učenci spoznavamo zgodovino slovenskega naroda, stoletna prizadevanja za njegovo ohranitev, razvoj in samostojnost.

V pomladnih dneh počastimo spomin na vse, ki so nam svobodo priborili.

Jaz bom ljudem poslal ta cvet,
vsakomur, ki na križ pripet
trpi v pomladi tej...
In glej, ta drobni češnjev cvet
bo v njih izbrisal malodušja sled
in spet razžaril tožni jim pogled.

Kajuh

V naravo

Odpravili smo se na Kal. Z avtobusom do Podljubelja, potem pa smo se zagrizli v bregove. Šli smo po od hlodov razriti cesti, na kateri se je v potokih kopičilo gozdno blato. Prišli smo v kraljestvo neomadeževane narave. Na travnikih so se izgubljale zadnje kapljice rose. Tam na hribčku je stala samotna stoletna smreka. Njene košate veje so se vzpenjale proti soncu, z njih so viseli veliki svetlorjavi storži. Pred njo me je, moram priznati, postalo sram. Mi ljudje si domišljamo, da nam je narava podložna, da poznamo vse njene zakone in da jih lahko spreminjamo po mili volji. To še zadaleč ni res. Brez nje ni življenja, odvisni smo od njene dobrote.

V napetem premišljevanju smo prišli do koče. Tam sta nas že čakala tabornika, ki sta postavila na mizo zdravilne rastline. Vsako sta imenovala in opisala njeno zdravilnost. V teh majhnih čudežih narave se skriva neverjetna moč.

Narava se mi je pokazala v vsej svoji veličini in končno jo znamceniti.

Le v poštenem sožitju z njo bo človek lahko preživel.

Pohodi

Vid Meglič, 6.b

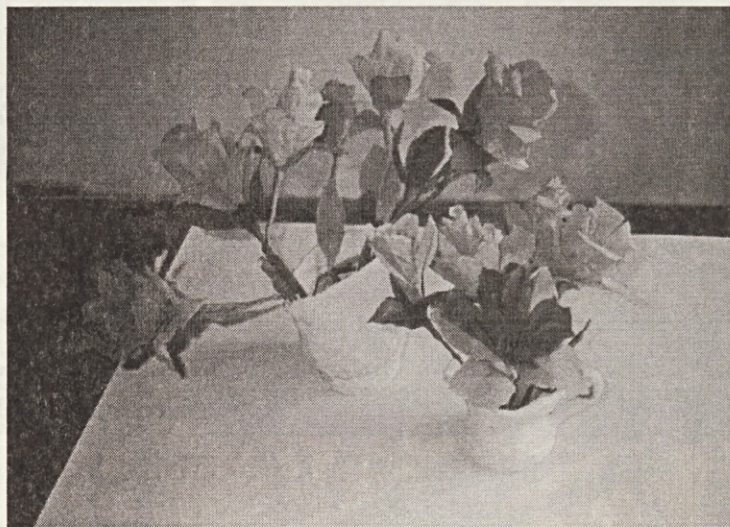
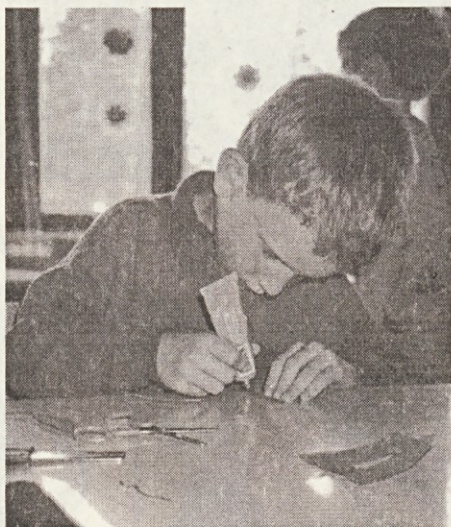
Prišla je pomlad

Meseca marca je narahlo in potihoma potrkala na vrata. Da, v deželo je prišla pomlad. Povzročila je veliko sprememb. Sivo meglico je spodila iz kotlin, da se je razpršila kakor dim nad sosedovo hišo. V rastlinah se je začelo prebujati novo življenje. Sokovi so se kakor izviri rek na novo začeli pretakati po steblih.

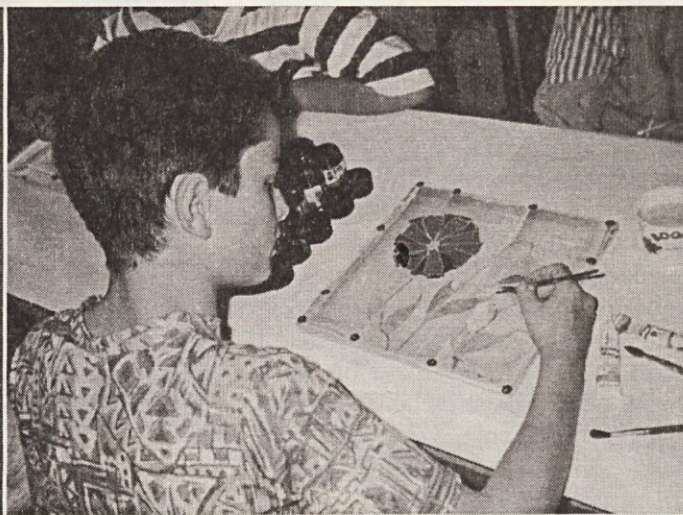
Ljudi se je polotila spomladanska utrujenost, ki ni smela dobiti pravega poleta, saj je na vrtu treba postoriti veliko dela. Na travnikih so vzbrstle cvetlice in polepšale zelene travnate planjave. Svojo lepoto so jim dodale cvetoče jablane, iz katerih se bodo kmalu razvili sočni sadeži.

Da, pomlad je res nekaj lepega. To je zame čas veselja in novih doživetij, ki nam vzbudi in razcveti še tako zamrle občutke ljubezni.

Mateja Tišler, 6.b

Ustvarjanje na temo POMLAD

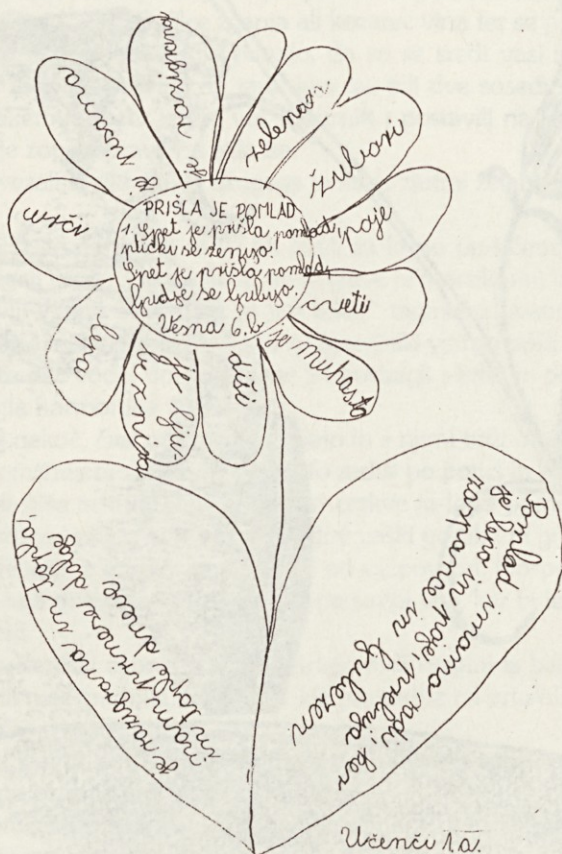

Oj, ta ljubezen

Zopet je v deželo prišla pomlad. Z zeleno haljo je prekrila drevesa in s svojimi čopiči je rastlinam vdahnila novo življenje. S cveta skače na cvet kobilica, v vseh luknjicah godejo črni godci, murenčki, po pisanih cvetovih, ki se komaj vidno majejo v pomladni mili sapici, pa poplesavajo čebele.

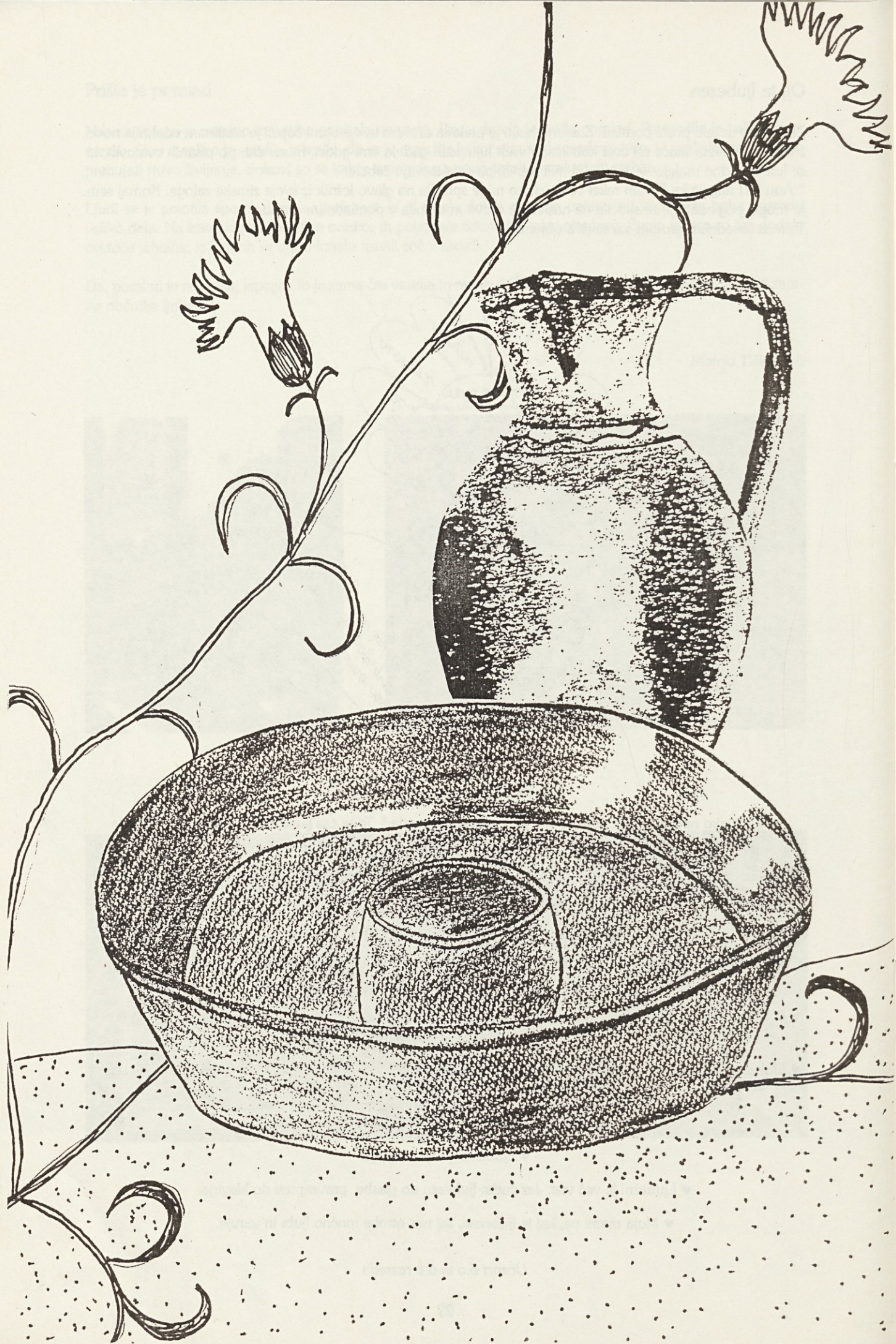
“Auu! Ti nagajivka!” sem rekel veverici, ko mi je spustila na glavo lešnik iz svoje zimske zaloge. Komaj sem jo mogel pogledati, je že skočila na naslednje drevo in izginila v pomladnem gozdu.

Tam za sosednjim grmom sta se dva objemala.

- ♥ Za vsako nedeljo pride ponedeljek, za vsako zimo pomlad. To je čas ljubezni. Tudi v moje srce se je prikradla ljubezen, ljubezen do življenja.
- ♥ Ljubezen je kot vrtljak. Enkrat nas dvigne v višine, drugič pristanemo na trdih tleh. Če hočemo občutiti lepoto ljubezni, se ne moremo ogniti bolečini.
- ♥ Najlepše je biti ljubljen.
- ♥ Ljubezen je treba vzeti resno, saj bo sicer odšla, kakor je prišla. Ne moreš je kupiti za denar, zato se je treba zanjo pošteno potruditi.
- ♥ V ljubezni čutiš, da se v tebi nekaj dogaja, da ti razbija srce. Rad bi ji povedal, da jo imaš rad, da jo ljubiš, pa ne zbereš dovolj poguma.
- ♥ Ljubezen doživljam kot nekaj zelo lepega, a ne skupaj z dekletom, v katerega sem zaljubljen, ampak sam v sebi, saj ona sploh ne ve, da jo imam rad.
- ♥ Ljubezen do dekleta je še lepša, če te tudi ona ljubi.
- ♥ Ljubezen je vir življenja.
- ♥ Ljubezni je več vrst. Jaz čutim ljubezen do glasbe, pravzaprav do klavirja.
- ♥ Moja mami ve, kaj je ljubezen, saj nas otroke močno ljubi in varuje.

Učenci 6.a in 6.b razreda

NA SEMENJI DAN

Semenjsko nedeljo v Seničnem praznujemo 24. avgusta. Takrat je sv. Jernej, ki je glavni patron v seniški vaški cerkvi. Imamo pa tudi še mali semenj, to je 12. novembra, na god sv. Martina, ki je tudi patron seniški cerkvi. Glavni semenj so začeli praznovati v letih 1550 - 53, ko je bila zgrajena in žegnana cerkev. To cerkev je dal zgraditi tedanji grof Jurij Lamberg. V Seničnem je imel velika polja, na katerih je raslo žito. Ko je dozorelo in so se dela na poljih končala, so gospodinje spekle krofe, potico in flancate. V cerkvi se je brala maša v zahvalo za dobro letino. To nedeljo so ljudje imenovali semenjsko nedeljo ali "smn".

Praznovanje se je pričelo že v soboto. Gospodinje so pospravile in pometle okoli hiše, napekle dobrote, gospodarji pa so v vaški gostilni "Pr'Bajd" popili šilce žganja ali kozarec vina ter se pomenkovali o letini. Mladini pa so po glavi rojile bolj norčave ideje. Stari ljudje pravijo, da so se sredi vasi zbrali fantje in veselo zapeli in zavriskali pa tudi kakšno šalo zagodli. Pravijo, da tam, kjer sta bili dve sosedji sprti, so jima ponoči zamenjali rože na oknih in marsikdaj kakemu kmetu leseni voz (lojtrnik) postavili na streho in nato drugi dan gledali, kako se je revež trudil, da ga je zopet spravil na trda tla.

Komu so na vhodna vrata navezali metle ali kaj drugega in ko je zjutraj želel odpreti vrata, se ta niso hotela ali pa so celo padla nanj.

Otroci so iz velikih buč, ki so rasle na poljih in so jih imeli za krmo prašičem, izdoblili oči in usta, jih zvečer postavili na cesto in vanje prižgali svečo. Ob pogledu na te glave je marsikomu od strahu zledenela kri po žilah. V nedeljo pa so se vsi napravili v lepe obleke, ki so jim rekli "tagmašni gvant" in odšli v cerkev. K maši so prišli tudi krajan iz bližnje okolice in sorodniki. Po maši so sorodniki vedno prišli na obisk k svojim z izgovorom, da so žejni, če lahko dobijo kozarec vode, domači pa so jih postregli s krofi in ostalimi semenjskimi dobrotami. Marsikje se je popoldne oglasila harmonika in pesem.

Tako naj bi praznovali semenj nekoč, časi pa se spreminjajo in z njimi tudi običaji.

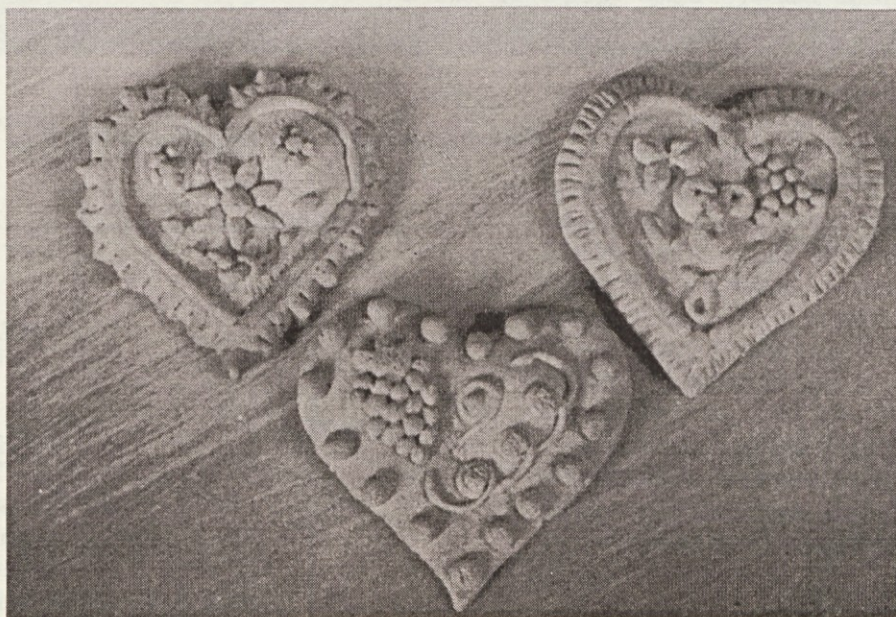
Pri nas v Seničnem še vedno praznujemo semenj. V soboto zadiši po potici in krofih. Tudi danes vsaka gospodinja pospravi dvorišče in okoli hiše in tudi cesta v vas do cerkve je lepo pometena. Zvečer pa namesto fantovskega petja zapoje glas motorjev ali avtomobilov in tudi v vaški gostilni ni gospodarjev, da bi se pogovarjali o letini. Ti so raje doma ob televiziji, v gostilni pa so ljudje od vsepovsod. Gospodinjam se ni več treba bati, da zjutraj ne bo na oknih rož, in tudi gospodarjem, da bi bil na strehi voz, ker bi le tega fantje kaj težko našli, saj so na kmetih večinoma traktorji.

V nedeljo ob 10. uri je maša v seniški cerkvi. K maši pridejo tudi krajan iz bližnjih vasi, po maši pa obiščejo sorodnike, tako kot so to storili naši predniki. Še danes kje popoldne na vrtu ali terasi zaigra harmonika in sliši se veseli smeh, toda ne ponoči.

Ponekod so ljudje postali vase zaprti, ne zanimajo jih prazniki ne vaške navade in šege, le delo. Toda star pregovor pravi: "Če ti pozabiš na praznik, bo on pozabil nate."

Zato pri nas doma še vedno praznujemo semenj in tudi mali semenj 12. novembra. Takrat nas obiščejo najbližji sorodniki, mi pa njih, ko imajo oni praznik.

Primož Studen, 8.b

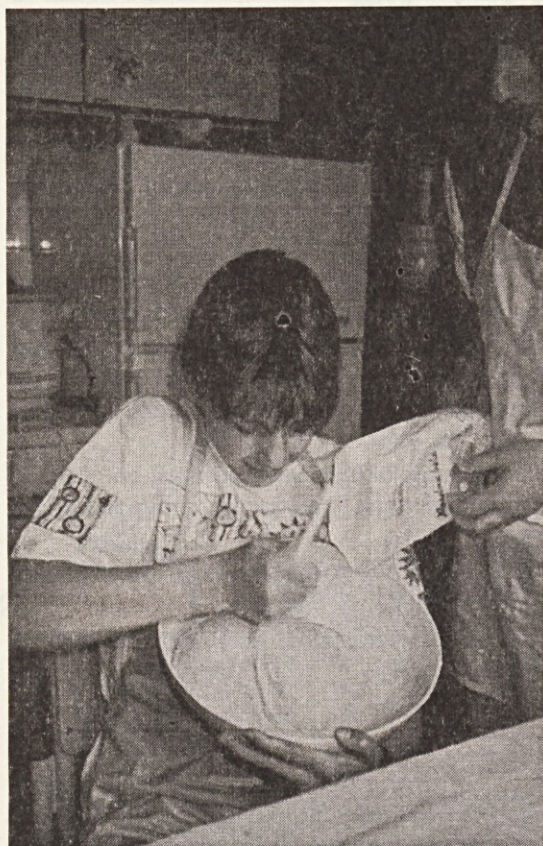
Lectova srca

Zadišalo je

V gospodinjsko učilnico je sijalo sonce. Na mizi so čakale sestavine in me spominjale na domačo kuhinjo, pripravljeno za mamine čase. Sedela sem. Prijela sem skledo, ki mi je poplesavala v naročju. Moka se je vsipala po meni. Moki se je pridružilo jajce, mleko, maslo, sladkor, kvas in ščepec soli. Cmok sem gnetla, gnetla. Bolela me je že roka, ko je bilo to delo gotovo. Nastajali so flancati, dobrota, ob kateri se mi pocedijo sline.

Vstala sem. Tovarišica me je hvaležno pogledala. Kljub temu sem se za trenutek prestrašila. Kaj če slaščica ne bo okusna? Pomislila sem na kuhinje v hotelih in restavracijah. Tudi pravim, izkušenim kuharjem se jed lahko ponesreči. To spoznanje me je nekoliko potolažilo. Še ko se odhajala, sem upala, da sem prvič sama pripravila flancate

Nastja Guzzi, 6.b

S semenjskimi dobrotami, ki jih bodo spekli učenci, se boste lahko posladkali na X. turističnem dnevu. Generalka je dobro uspela.

Petindvajset prstov - pet flancatov. Ni hudir, da ne bi uspelo!

Flancati

1 kg bele moke
4 jajca
0,5 dl olja
5 dag margarine
7 dag kvasa
10 - 15 dag sladkorja
vanilijin sladkor
limonina lupinica
pribl. 3 dl tekočine (mleko, voda)
sol

TURISTIČNI KROŽEK NA NAŠI ŠOLI

S turističnim krožkom smo raziskovali Križe in okoliške vasi. Iskali smo naravne znamenitosti in spoznavali stare lipe (Žiganja vas, Senično, podrta Primožkova), stare kostanje na Hudem (spominsko zaščiteni), mokrišča, močvirja in odkrivali izjemno bogato floro na Kriški gori, spoznavali kraško jamo Dapulnik in še marsikaj, česar nismo vedeli.

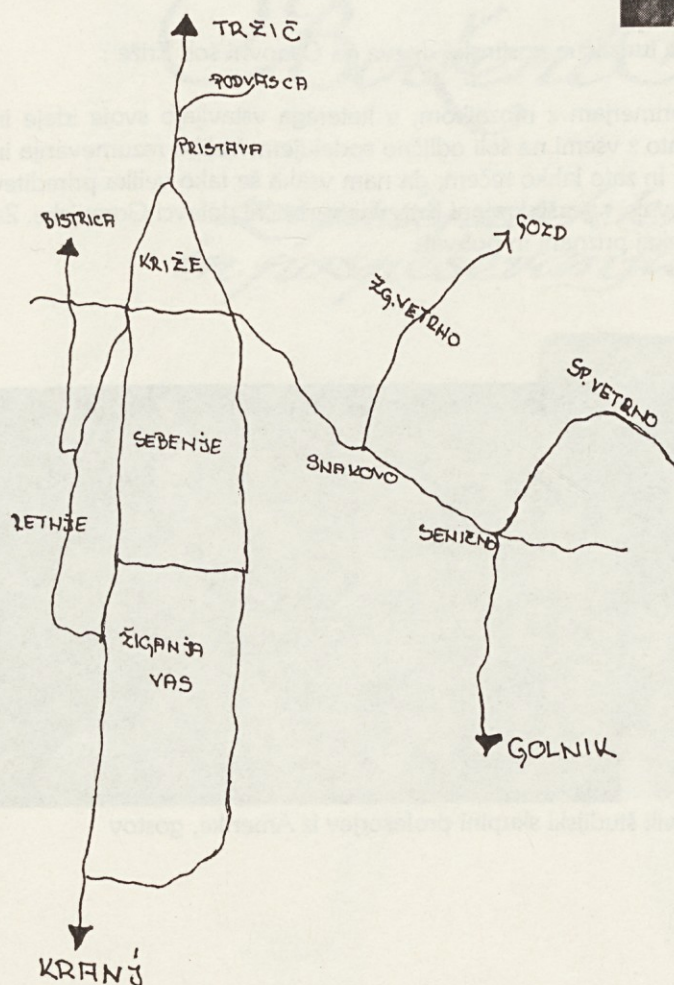
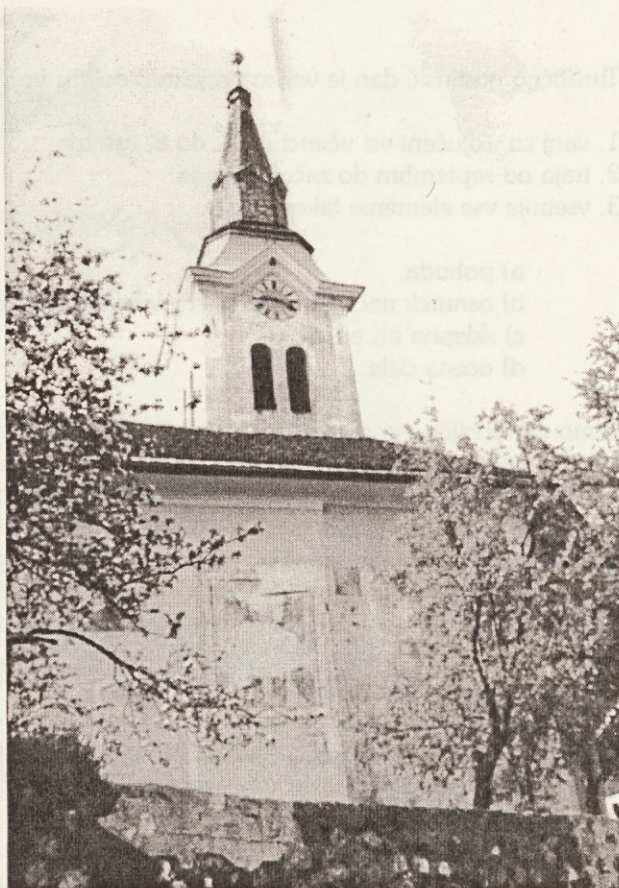
Med kulturno dediščino smo spoznali stara vaška jedra z ostanki kmečke arhitekture v Križah: Frmaževa hiša, Tomšetova hiša; v Pristavi Primožkova kašča; v Seničnem Jurčnikova; v Sebenjah Majerčkova, Obstrjeva, Matičkova; v Žiganji vasi Zaletelova in na Retenjah hiša s črno kuhinjo.

Povsod pridemo mimo znamenitih kozolcev do cerkve, pa naj bo to križka - Najdenje svetega križa, žigoska - cerkev svetega Urha, seniška - cerkev svetega Jerneja in v gozdu cerkev svetega Nikolaja. Seniška in žigovska sta znani zlasti po lepih freskah.

Spomeniki iz prve in druge svetovne vojne opozarjajo na dogodke iz preteklosti.

O teh spoznanjih smo naredili anketo med vaščani in med 47 vprašanimi ugotovili, da si ljudje želijo, da bi v vas prihajalo več turistov (38);

11 jih je bilo mnenja, da v našem kraju nimamo česa pokazati;

15 jih misli, da bi jih peljali prenočit k Smuku, 10 v hotel Kompas, 8 na Bled, 3 v Creino in 1 k Bajdu.

10 jih misli, da gostov ne bi peljal nikamor. Med gostilnami pa se jih je največ odločilo za Gostišče Smuk, nato Pr' Primožk, Pr' Benk, Pri Jaku in v Vilo Bistrico.

Učenci in krajan mislimo, da je za razvoj turizma potrebno očistiti okolico, poskrbeti za kmečki turizem in prenočišča. Našli smo tudi tiste, ki naj bi to storili: vaščani, krajevna skupnost, občina z županom in mi mladi.

Prav mladi predlagamo, da bi morali najprej urediti vse športne objekte, saj bi tudi s športno dejavnostjo lahko privabili več turistov. Imamo teniška igrišča, lep naravni poligon za zmajarje in padalstvo, skakalnice, prostor za balinanje, staje s konji, sprehajalne poti in poti za zahtevnejše gorske ture.

Nikakor ne moremo biti enakega mnenja z anketiranimi, da smo turistično nezanimivi. Naši gostinsko turistični dnevi kažejo, da ljudje v naše kraje radi pridejo, če jim ponudimo kaj zanimivega, prijetnega. Želimo, da ostanejo vzpodbuda za razvoj turizma tudi v bodoče.

Katja Eles, 7.b

PROJEKTNO DELO TURISTIČNO GOSTINSKI DAN

Turistično gostinski dan je veliko projektno delo iz več razlogov :

1. vanj so vključeni vsi učenci od 1. do 8. razreda,
2. traja od septembra do začetka junija,
3. vsebuje vse elemente takega dela :
 - a) pobuda,
 - b) osnutek načrta in načrt aktivnosti na šoli,
 - c) sklepna prireditev,
 - d) ocena dela.

Temo za turistično gostinski dan največkrat predlaga nosilka projektnega dela ga. Božena Perko, predmetna učiteljica gospodinjstva. Izbere jo na podlagi razgovora s pedagogi, ki pri delu sodelujejo, in učenci.

Osnutek načrta nastaja tako, da učitelji mentorji skupaj z učenci izražajo ideje za delo. Učitelji vnesejo izbrane vsebine v učni načrt posameznih predmetov (glede na temo), predvsem pa v načrte interesnih dejavnosti: gospodinskih, likovnih, tehničnih, jezikovnih, knjižničnih, gledaliških, novinarskih.

Podprojekte nosilka in koordinatorka dela vključi v načrt, po katerem vse leto delamo.

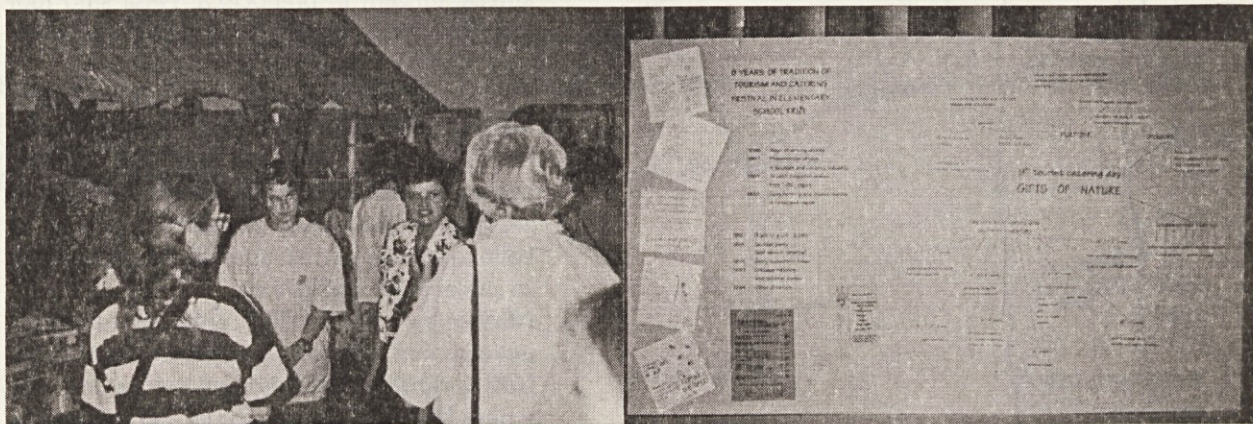
Zamisli uresničujemo v različnih delavnica. Del tega dela smo prikazali v biltenu Življenje je praznik.

Sklepna prireditev poteka vsako leto 1.soboto v juniju. Obišče jo več sto obiskovalcev iz Križev in okolice ter Tržiča in številni ugledni gosti.

Na njej nastopajo učenci, ki so se vse leto pripravljali, da bodo ob zaključku prevzeli različne vloge. Postanejo kuharji, natakarji, slaščičarji, prodajalci, slikarji, izdelovalci, različnih okrasnih predmetov in predmetov domače obrti, igralci, glasbeniki in še marsikaj. Vodijo jih pedagogi - mentorji, finančno in strokovno pa pri izvedbi pomaga podjetje Živila Kranj.

Nosilka projekta ga. Božena Perko takole ocenjuje turistično gostinske dneve na Osnovni šoli Križe :

Zamisel priprave in zaključno prireditev lahko primerjam z mozaikom, v katerega vstavljajo svoje ideje in prizadevanja učenci, učitelji in tehnični delavci, zato z vsemi na šoli odlično sodelujem. Veliko razumevanja in vsestransko podporo pri delu mi nudi g. ravnatelj in zato lahko rečem, da nam vsaka še tako velika prireditev z učenci tudi uspe. To nam potrjuje številni obiskovalci : starši, krajani Križev in turistični delavci Gorenjske. Za sodelovanje na področju turizma smo že dobili nekaj priznanj in pohval.

Projektno delo na Osnovni šoli Križe smo predstavili študijski skupini profesorjev iz Amerike, gostov Pedagoške fakultete v Ljubljani.

*Turistična zveza
Slovenije*

*podeljuje
ob letu turizma*

*Prižnanje
z bronastim znakom*

Boženi Petko

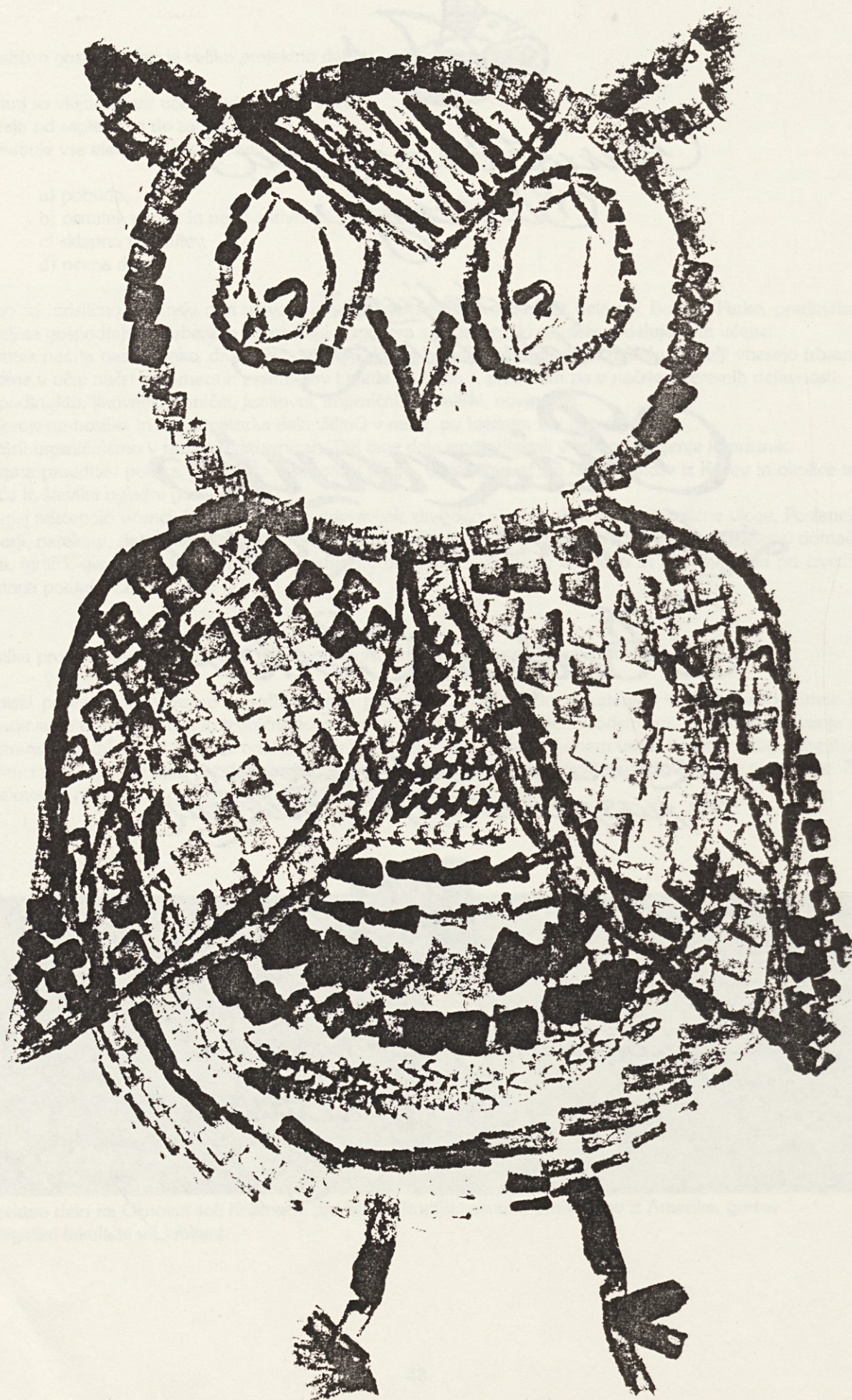
*za prispevek k razvoju
in pospeševanju turizma*

Ljubljana, september 1994

PREDSEDNIK TZS
DR. MARJAN ROŽIC

PROJEKTO DELO
TURISTICNO GOSTINSKI DAN

MOSTOVI - ŽIVLJENJE JE PRAZNIK, GLASILO UČENCEV OŠ KRIŽE

MENTORJI: Marija Teran
Božena Perko
Dragi Štalc
Dragi Triller
Ljuba Jakšič

ILUSTRACIJE IZDELALI IN BESEDILA NAPISALI UČENCI OD 1. DO 8. RAZREDA V
DELAVNICAH, KATERIH DELO PRIKAZUJEJO FOTOGRAFIJE.

V Križah, 3. junij 1995

